

Seat No. : _____

DO-117

December-2013

B.A. (Sem.-I)

CC-102 : Economics

(Indian Economy-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

Instruction : All questions carry equal marks.

(2) પ્રશ્નના ક્રમાંક પ્રમાણેજ ઉત્તરનો ક્રમાંક રાખો.

Keep the same order of questions and its answers.

1. (A) કુલ ઘરેલું પેદાશ (GDP) એટલે શું ? બજારભાવે કુલ ઘરેલું પેદાશ (GDPMP) અને સ્થિર ભાવે કુલ ઘરેલું પેદાશ (GDPCP) સમજાવો. 14
What is (GDP) Gross Domestic Product ? Explain GDP at market price (GDPMP) and GDP at constant price. (GDPCP).

અથવા/OR

- (B) રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરીની પદ્ધતિઓ જણાવો.
Give the methods of measuring National Income.

2. (A) ભારતમાં ખેતીક્ષેત્ર, ઔદ્યોગિકક્ષેત્ર અને સેવાક્ષેત્રનો રોજગારીમાં ફાળો વર્ણવો. 14
Give the contribution of primary (agricultural), secondary (Industrial) and tertiary (Service) sectors in employment.

અથવા/OR

- (B) ભારતમાં 1991 પછી રાષ્ટ્રીય આવકના વૃદ્ધિ દરના વલણો જણાવો.
Give trends of growth of National Income since after 1991 in India.

3. (A) હરિયાળી ક્રાંતિનો અર્થ સમજાવી તેના ઘટકોની સમજૂતી આપો. 14
Give the meaning of Green Revolution and Explain its components.

અથવા/OR

- (B) ભારતમાં ખેતીક્ષેત્રે નીચી ઉત્પાદકતાના કારણો જણાવી ઉત્પાદકતા વધારવાના પગલાઓ જણાવો.
Give causes of low productivity in Indian agriculture and explain measures to improve productivity.

4. (A) વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત ભારતીય અર્થતંત્રના સંદર્ભમાં સમજાવો. 14
Explain the theory of demographic transition with respect to Indian Economy.

અથવા/OR

- (B) ભારતમાં બાળમૃત્યુદર, જન્મદર, માતૃત્વ મૃત્યુદર અને સરેરાશ આયુષ્યની સમજૂતી આપો.
Explain Infant Mortality Rates, Birth Rates, Maternal Mortality Rate (MMR) and average life expectancy in India.

5. જણાવ્યા પ્રમાણે કરો. 14

Do as directed :

(A) ખૂબજ ટૂંકા જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) 4

Write very short answers : (any **four**)

(1) સ્થિર ભાવે રાષ્ટ્રીય આવક એટલે શું ?

What is National Income at constant prices ?

(2) ચાલુ ભાવે રાષ્ટ્રીય આવક એટલે શું ?

What is National Income at current prices ?

(3) બાળમૃત્યુ દર એટલે શું ?

What is Infant Mortality Rate ?

(4) વસ્તીની ગીચતા એટલે શું ?

What is Density of Population ?

(5) જમીન સુધારાઓનો અર્થ.

Meaning of Land Reforms.

(6) હરિયાણી ક્રાંતિનો અર્થ.

Meaning of Green Revolution.

(B) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો. 5

State whether the following are true or false :

(1) રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની ત્રણ પદ્ધતિઓ છે.

National Income is measured by three methods.

(2) માથાદીઠ આવક એ સરેરાશ આવક છે.

Per capita Income is an average income.

(3) 1991માં ઉદારીકરણની નીતિની શરૂઆત થઈ.

Liberalization policy introduced in 1991.

(4) બાંધકામક્ષેત્ર પ્રાથમિક વિભાગમાં આવે છે.

Construction sector belongs to primary sector.

(5) GDP અને GNP માં કોઈ તફાવત નથી.

There is no difference between GDP and GNP.

(C) આપેલા જવાબોમાંથી સાચો જવાબ લખો. 5

Choose the correct option :

(1) બજાર કિંમતે કુલ આંતરિક પેદાશને શું કહેવાય ?

(a) GNP_{mp}

(b) GDP_{MP}

(c) NNP_{FC}

(d) GNI_{FC}

What is gross domestic product at market price ?

(a) GNP_{mp}

(b) GDP_{MP}

(c) NNP_{FC}

(d) GNI_{FC}

- (2) ચોખ્ખી આંતરિક પેદાશને શું કહેવાય છે ?
- (a) NDP (b) GDP
(c) GNP (d) NNP

What is Net Domestic Product ?

- (a) NDP (b) GDP
(c) GNP (d) NNP
- (3) સ્થિરભાવે ગણવામાં આવતી રાષ્ટ્રીય આવકને શું કહેવાય છે ?
- (a) વાસ્તવિક (b) નાણાકીય
(c) ચોખ્ખી (d) કુલ

What is called National Income, when it is calculated at constant price ?

- (a) Real (b) Monetary
(c) Net (d) Gross
- (4) આર્થિક સુધારાના કેટલાં ઘટકો છે ?
- (a) ત્રણ (b) ચાર
(c) પાંચ (d) બે

How many components of economic reforms ?

- (a) Three (b) Four
(c) Five (d) Two
- (5) આર્થિક સત્તાનું કેન્દ્રીકરણ અને ઈજારાશાહી અટકાવવા માટેનો કાયદો કયો છે ?
- (a) MTPT (b) MRR
(c) MRTP (d) MCRT

Which law is in place to control economic powers and monopoly ?

- (a) MTPT (b) MRR
(c) MRTP (d) MCRT

